

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VIII./2017
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 779/2016
populárny názov	Preskúvanie sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Nadriadený orgán, pokiaľ sťažnosť nezamietne z dôvodov uvedených v § 193 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku, na základe sťažnosti preskúma jednak napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých pochybení, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia opäť bez ohľadu na to, či sú v sťažnosti, resp. v jej odôvodnení, konkretizované, alebo nie. Preto aj keď krajský súd v danom prípade rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu bez toho, aby mal k dispozícii písomné odôvodnenie označenej sťažnosti, takáto skutočnosť nemôže mať sama osebe rozhodujúci význam z hľadiska ústavnej konformity napadnutého uznesenia krajského súdu.
skutkový stav a základné fakty	Proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Uznesením sudcu pre prípravne konanie Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 42/2015 z 21. novembra 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 76/2015 z 2. decembra 2015 bol sťažovateľ z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby. Prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda 16. marca 2016 podal okresnému súdu na sťažovateľa obžalobu. Okresný súd po podaní obžaloby uznesením sp. zn. 2 T 35/2016 z 30. marca 2016 podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sťažovateľa ponecháva vo väzbe a že jeho väzbu nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.
z odôvodnenia	K námietke nesprávneho obsadenia súdu pri rozhodovaní o väzbe

sťažovateľa

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu okrem iného namieta, že okresný súd bol pri rozhodovaní o jeho väzbe po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku nesprávne obsadený, keďže vo veci rozhodoval samosudca, hoci vzhľadom na trestnú sadzbu vzťahujúcu sa na trestný čin, zo spáchania ktorého bol sťažovateľ obžalovaný, mal rozhodovať senát. Krajský súd sa pritom v napadnutom uznesení podľa sťažovateľa s uvedeným pochybením prvostupňového súdu nevysporiadal.

Zo sťažovateľom predloženej fotokópie uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 35/2016 z 30. marca 2016, ako aj z obsahu vyžiadaného spisu vyplýva, že v písomnom vyhotovení označeného uznesenia, ktorým okresný súd po podaní obžaloby na sťažovateľa podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku (okrem iného) rozhodol, že sťažovateľa ponecháva vo väzbe, je ako vo veci konajúci uvedený „samosudca“ Mgr. R. N. a uznesenie je podpísané Mgr. R. N. ako „sudcom“. Zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa, ktorý bezprostredne predchádzal označenému rozhodnutiu okresného súdu, však vyplýva aj prítomnosť prísediacich H. G. a M. K. pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa (č. l. 163, 164 spisu).

Ústavný súd mal za preukázané, že o väzbe sťažovateľa 30. marca 2016 rozhodoval okresný súd v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku v senáte (o čom sťažovateľ musel mať vedomosť, pozn.), pričom len v písomnom vyhotovení predmetného väzobného rozhodnutia okresného súdu došlo k zrejmej nesprávosti, keď je v ňom ako konajúci uvedený samosudca, resp. sudca. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že skutočnosť, že krajský súd rozhodujúci o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sa otázkou zákonnosti obsadenia okresného súdu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa 30. marca 2016 výslovne nezaoberal, sama osebe nespôsobuje ústavnú neakceptovateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu.

K námietke absencie písomného odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu pri rozhodovaní krajského súdu

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu tiež namieta, že krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 35/2016 z 30. marca 2016 bez toho, aby mal k dispozícii písomné odôvodnenie označenej sťažnosti sťažovateľa.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti námietok sťažovateľa poukázal na § 192 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť [§ 192 ods. 1 písm. a)], ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia [§ 192 ods. 1 písm. b)]. V citovanom ustanovení Trestného poriadku je vyjadrený tzv. obmedzený revízny princíp spočívajúci v tom, že nadriadený orgán, pokiaľ sťažnosť nezamietne z dôvodov uvedených v § 193 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku, na základe sťažnosti preskúma jednak napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých pochybení, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia (opäť bez ohľadu na to, či sú v sťažnosti, resp. v jej odôvodnení, konkretizované, alebo nie). Krajský súd v posudzovanej veci sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že krajský súd po obligatórnom preskúmaní správnosti všetkých výrokov sťažnosťou sťažovateľa napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj správnosti postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je zákonné a vecne správne.

K námietke absencie rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti napokon namieta, že okresný súd pri rozhodovaní o jeho väzbe podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku nerozhodol samostatným výrokom (resp. rozhodnutím) o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, pričom krajský súd v napadnutom uznesení považoval (podľa sťažovateľa nesprávne) absenciu takého výroku (resp. rozhodnutia) za konvalidovanú samotným rozhodnutím okresného súdu podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku

	<p>o ponechaní sťažovateľa vo väzbe.</p> <p>Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd po preskúmaní na vec sa vzťahujúcej spisovej dokumentácie konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu ani v kontexte označenej námietky sťažovateľa nevykazuje znaky svojvôle alebo arbitrárnosti, resp. popretia podstaty a účelu vo veci aplikovaných právnych noriem. Rozhodovanie o väzbe obvineného po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku totiž v sebe zahŕňa posúdenie splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok možného ďalšieho väzobného stíhania obvineného, a to v rozsahu v zásade totožnom s rozhodovaním o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu. V posudzovanej veci pritož sťažovateľ prejavil svoju vôľu byť prepustený z väzby práve pri svojom výsluchu v rámci postupu okresného súdu podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku a odôvodnil ju (výlučne) svojím nepriaznivým zdravotným stavom. Takúto žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby preto za daných okolností podľa názoru ústavného súdu bolo možné považovať za súčasť jeho procesnej obrany uplatnenej v rámci zákonom ustanoveného postupu, pri ktorom okresný súd obligatórne rozhodoval o ďalšom trvaní väzby (t. j. o existencii všetkých zákonom ustanovených podmienok väzby) po podaní obžaloby bez potreby iniciovania takého konania zo strany sťažovateľa ako obvineného. Ústavný súd preto aj túto časť výhrad sťažovateľa považoval za nedôvodnú.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos 51/2016 z 21. apríla 2016 porušené neboli.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 417/06
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	obžaloba, obžalovaný-podanie obžaloby sudca-zákonný väzba-v konaní pred súdom

spisová značka	II. ÚS 796/2016
populárny názov	Absolútna neplatnosť právneho úkonu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenie zákona fakticky „novelizovať“. Išlo by totiž o porušenie ústavného princípu trojdelenia štátnej moci, z ktorého vyplýva, že právomoc meniť zákony patrí Národnej rade Slovenskej republiky ako orgánu zákonodarnej moci, nie teda súdom. Neplatnosť právneho úkonu uvedená v ustanovení § 39 Občianskeho zákonníka má povahu absolútnej neplatnosti. Vo všeobecnej rovine možno povedať, že neplatný je právny úkon, ktorý nemá niektorú z náležitostí, ktoré zákon pod sankciou neplatnosti právneho úkonu vyžaduje. Pritom Občiansky zákonník pojem „absolútna neplatnosť“ nepoužíva. Používa len termín „neplatnosť“, preto platí, že pokiaľ je nejaká vada právneho úkonu sankcionovaná neplatnosťou (a nejde pritom o niektorý z prípadov relatívnej neplatnosti), ide o absolútne neplatný právny úkon.
skutkový stav a základné fakty	Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Cb1 28/2010-230 z 31. mája 2012 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) na základe žaloby žalobcov proti sťažovateľovi ako žalovanému bolo sťažovateľovi uložené vylúčiť z konkurznej podstaty úpadcu presne špecifikované nehnuteľnosti. Rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho č. k. 4 Obo 65/2012-285

	<p>z 30. septembra 2013 (ďalej len „odvolací rozsudok“) bol prvostupňový rozsudok zmenený tak, že žaloba žalobcov proti sťažovateľovi bola zamietnutá. Rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho sp. zn. 2 Obdo V 1/2014 z 28. apríla 2016 (ďalej len „dovolací rozsudok“) bol odvolací rozsudok zmenený tak, že prvostupňový rozsudok sa potvrdzuje.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Neplatnosť právneho úkonu uvedená v ustanovení § 39 Občianskeho zákonníka má povahu absolútnej neplatnosti. Vo všeobecnej rovine možno povedať, že neplatný je právny úkon, ktorý nemá niektorú z náležitostí, ktoré zákon pod sankciou neplatnosti právneho úkonu vyžaduje. Prítom Občiansky zákonník pojem „absolútna neplatnosť“ nepoužíva. Používa len termín „neplatnosť“, preto platí, že pokiaľ je nejaká vada právneho úkonu sankcionovaná neplatnosťou (a nejde prítom o niektorý z prípadov relatívnej neplatnosti uvedenej ďalej), ide o absolútne neplatný právny úkon. Absolútna neplatnosť (negotium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona. Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať ktokoľvek. Okrem účastníkov právneho úkonu je to teda každý, kto má na tom právny záujem. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd alebo iný štátny orgán prihliada z úradnej povinnosti, teda napríklad aj bez toho, aby ten, kto môže byť takým úkonom dotknutý, musel namietat neplatnosť úkonu. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobuje právne následky ani v prípade, keď na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Absolútna neplatnosť pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), teda od okamihu vzniku právneho úkonu. Účinky absolútnej neplatnosti pôsobia definitívne, aj keby dôvod neplatnosti právneho úkonu dodatočne odpadol. Absolútne neplatný právny úkon nemožno teda zhojiť dodatočným schválením, či ho konvalidovať dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti, ale ani napraviť splnením povinnosti. Do úvahy prichádza iba konverzia podľa § 41a ods. 1 Občianskeho zákonníka (keď neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorého sa účastníci dovolajú).</p> <p>Neplatnosť právnych úkonov vymenovaných v ustanovení § 40a Občianskeho zákonníka má povahu relatívnej neplatnosti, ktorá spočíva v tom, že právny úkon, pri ktorom je daný dôvod relatívnej neplatnosti, sa považuje za platný, pokiaľ ten, kto je takýmto právnym úkonom dotknutý, sa neplatnosti právneho úkonu dôvodne nedovolá. Znamená to, že zákon ponecháva na úvahu subjektu dotknutého právnym úkonom, či sa chce neplatnosti právneho úkonu dovoliť, alebo nie. Ak sa oprávnený subjekt neplatnosti právneho úkonu nedovolá, zostáva tento právny úkon platný so všetkými právnymi účinkami, ktoré z neho vyplývajú. To platí i tam, kde na základe tohto právneho úkonu vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností vecné právo. Prípady relatívnej neplatnosti sú v ustanovení § 40a Občianskeho zákonníka uvedené taxatívne, a preto rozšírenie týchto prípadov per analogiam nie je prípustné. Relatívna neplatnosť právneho úkonu nenastáva priamo zo zákona, ako to je v prípade absolútnej neplatnosti. Relatívne neplatný právny úkon pôsobí, ako keby bol platný, pokiaľ svojej platnosti nebol zbavený. Relatívna neplatnosť právneho úkonu nastáva na základe jednostranného právneho úkonu dovolaním sa relatívnej neplatnosti.</p> <p>Vo všeobecnej rovine možno zhrnúť, že existujúca úprava absolútnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka výrazným spôsobom zasahuje do zmluvnej voľnosti subjektov práva, pretože svojou kogentnosťou v značnej miere zmluvnú voľnosť (slobodnú dispozíciu) obmedzuje, ba až vylučuje. Zákonodarca zaviedol toto kogentné ustanovenie zrejme vo verejnom záujme. Naproti tomu existujúca úprava relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a Občianskeho zákonníka je vo svojich dôsledkoch omnoho menej rigorózna, pretože jej dosah je obmedzený zhodnou vôľou aktérov dotknutých právnych úkonov, keďže následky relatívnej neplatnosti nastávajú iba vtedy, keď sa toho niektorý dotknutý subjekt dovolá.</p> <p>Pri aplikovaní už uvedených právnych úvah všeobecnej povahy na konkrétny prípad treba predovšetkým poukázať na to, že hoci odvolacím rozsudkom bol zmenený prvostupňový rozsudok tak, že žaloba žalobcov bola zamietnutá, dovolacím rozsudkom (ktorý je predmetom podanej sťažnosti) bol odvolací rozsudok zmenený tak, že sa potvrdil prvostupňový rozsudok. Dovolací rozsudok sa síce stotožnil s názorom odvolacieho rozsudku týkajúcim sa účinkov vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v súvislosti s kúpnu zmluvou o predaji nehnuteľností, avšak zároveň dospel k záveru, že vzhľadom</p>

na konkrétne okolnosti daného prípadu úzkostlivé lipnutie na litere zákona v prospech jednej procesnej strany by znemožnilo dosiahnutie spravodlivého vyriešenia veci a znamenalo by zjavnú a výraznú nespravodlivosť voči druhej procesnej strane. Inými slovami, aj podľa dovolacieho rozsudku v zásade súhlas fondu mal byť daný ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy, nie teda po jej uzavretí, ale ešte pred povolením vkladu vlastníckeho práva (ako to bolo judikované v prvostupňovom rozsudku), avšak vzhľadom na konkrétne okolnosti a osobitosti daného prípadu by to nebolo spravodlivé.

Napriek tomu, že odvolací rozsudok sa nezaoberal splnením druhej podmienky platnosti prevodu (použitia získaných finančných prostriedkov prednostne na úhradu záväzkov úpadcu voči fondu), keďže na záver o neplatnosti prevodu postačovalo zistenie, podľa ktorého sa kúpna zmluva uzatvorila bez predchádzajúceho súhlasu fondu, dovolací rozsudok sa zaoberal aj touto otázkou. Aj keď v tomto prípade výslovne neuviedol, že nedošlo k prednostnej úhrade záväzkov úpadcu voči fondu, avšak dospel k záveru, že i tu bolo treba zohľadniť špecifické okolnosti a individuálne súvislosti tak, aby sa dosiahlo spravodlivé riešenie veci, ktoré by pri úzkostlivom lipnutí na litere zákona spôsobilo jednej procesnej strane výraznú nespravodlivosť v porovnaní s druhou procesnou stranou. Podľa dovolacieho rozsudku, ak sa všeobecné súdy pri posudzovaní problematiky nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam privatizáciou zo štátneho majetku sústredia iba na povrchne hodnotené technické nedôslednosti v postupe príslušných štátnych orgánov, a to v neprospech vlastníka, ide o uprednostňovanie zdanlivej legality postupu štátu pri správe svojho majetku pred hodnotami materiálneho právneho štátu, ktoré sú všeobecné súdy povinné chrániť.

Napokon sa v dovolacom rozsudku zdôrazňuje, že vôľa oboch zmluvných strán, ako i fondu v nadväznosti na ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii bola nehnuteľnosti previesť na žalobcov za určitých dohodnutých, ale aj zákonom ustanovených podmienok, pričom slobodne a vážne uzavretá kúpna zmluva nebola žiadnym z týchto subjektov spochybnená.

Uvedená konštrukcia dovolacieho rozsudku vo svojich dôsledkoch znamená, že hoci je naplnená skutková podstata ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 19a zákona o veľkej privatizácii (kúpna zmluva svojím obsahom odporuje zákonu, teda ustanoveniu § 19a zákona o veľkej privatizácii), napriek tomu s prihliadnutím najmä na zhodnú vôľu účastníkov kúpnej zmluvy (žalobcov ako kupujúcich a úpadcu ako predávajúceho, ako aj fondu), ako aj na ich následné správanie po uzatvorení kúpnej zmluvy (rešpektovanie vzniknutého stavu v spojení s nenamietaním neplatnosti prevodu po dobu asi 10 rokov) sa zákonné dôsledky absolútnej neplatnosti právneho úkonu vyplývajúce z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neuplatnia a v podstate sa prípad posúdi, ako keby išlo o relatívnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka. Inými slovami, výklad použitý v dovolacom rozsudku znamená, že dôvodom relatívnej neplatnosti právneho úkonu môže byť aj taká okolnosť, ktorá nie je súčasťou taxatívne vymedzených prípadov relatívnej neplatnosti podľa § 40a Občianskeho zákonníka a ktorá je inak dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu.

Podľa názoru ústavného súdu právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenie zákona fakticky „novelizovať“. Išlo by totiž o porušenie ústavného princípu trojdelenia štátnej moci, z ktorého vyplýva, že právomoc meniť zákony patrí Národnej rade Slovenskej republiky ako orgánu zákonodarnej moci, nie teda súdom.

Ako to bolo už uvedené, dovolací rozsudok sa meritórne zaoberal aj posúdením splnenia druhej podmienky platnosti prevodu sporných nehnuteľností (použitie získaných finančných prostriedkov prednostne na úhradu záväzkov úpadcu voči fondu), a to aj napriek tomu, že odvolací rozsudok sa hodnoteniu tejto podmienky vyhol (meritórne sa ňou vôbec nezaoberal) s poukazom na to, že na záver o neplatnosti prevodu postačovalo zistenie, podľa ktorého sa kúpna zmluva uzatvorila bez predchádzajúceho súhlasu fondu.

Ústavný súd bez toho, aby meritórne hodnotil závery dovolacieho rozsudku v tejto otázke, poukazuje na to, že uvedeným postupom, ako aj samotným dovolacím rozsudkom došlo vo svojej podstate k obídniu zákonom ustanoveného inštančného postupu, v duchu ktorého sa bolo potrebné

	<p>s uvedenou námietkou vysporiadať najprv v odvolacom rozsudku, čo sa však nestalo. V okolnostiach danej veci pritom k nedodržaniu zákonom ustanoveného inštančného postupu došlo na úkor sťažovateľa, ktorému bola odňatá možnosť vyjadriť sa vo veci. Preto ak v dovolacom konaní dospel najvyšší súd k záveru o splnení prvej podmienky (predchádzajúci súhlas fondu so zmluvou), čím zároveň vznikla potreba meritórne sa vysporiadať aj s otázkou splnenia druhej podmienky (použitie získaných finančných prostriedkov na úhradu záväzkov úpadcu voči fondu), potom pri zachovaní inštančného postupu bolo na mieste odvolací rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové odvolacie konanie. Tým, že sa tak nestalo, došlo zároveň aj k odňatiu práva sťažovateľa ako strany konať vo veci. Vzhľadom na vyššie uvedené preto ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 2 Obdo V 1/2014 z 28. apríla 2016 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo V 1/2014 z 28. apríla 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 26/94, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	právny úkon-neplatnosť relatívna právny úkon-neplatnosť absolútna

spisová značka	II. ÚS 69/2017
populárny názov	Oneskorené začatie konania vo veci ochrany verejného záujmu
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pre nespĺnenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ústavného zákona možno voči bývalému starostovi obce ako verejnému funkcionárovi viesť v období najviac jedného roka po skončení výkonu jeho verejnej funkcie, keďže len v tomto ústavným zákonom ohraničenom období má ešte bývalý starosta obce pre účely tohto konania „status“ verejného funkcionára.
skutkový stav a základné fakty	Rozhodnutím obecného zastupiteľstva č. 02/2016 z 27. októbra 2016 bola navrhovateľke ako bývalej starostke obce Ratkovo uložená podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pokuta vo výške 779 €. Uloženie pokuty odôvodnilo obecné zastupiteľstvo tým, že navrhovateľka ako starostka porušila svoju povinnosť vyplývajúcu jej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keď za obdobie roku 2013 nepodala oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov.
z odôvodnenia	Obecné zastupiteľstvo na základe návrhu komisie na ochranu verejného záujmu z 31. augusta 2016 začalo voči navrhovateľke konanie podľa čl. 9 ústavného zákona pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ústavného zákona 16. septembra 2016, keď o začatí konania rozhodlo uznesením č. 28/2016. Navrhovateľka zastávala funkciu starostky obce Ratkovo do 2. januára 2015. Z uvedeného vyplýva, že po 2. januári 2016 navrhovateľka pre účely konania vedeného podľa čl. 9 ústavného zákona pre porušenie povinnosti ustanovenej v čl. 7 ústavného zákona už nemala postavenie verejného funkcionára, a preto podľa názoru ústavného súdu predmetné konanie proti nej nebolo možné 16. septembra 2016 (resp. 31. augusta 2016) vôbec začať, a už vôbec nie 27. októbra 2016 rozhodnúť o porušení povinnosti vyplývajúcej jej z čl. 7 ods. 1

	<p>ústavného zákona.</p> <p>V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že obecné zastupiteľstvo sa v napadnutom rozhodnutí námietkou navrhovateľky týkajúcou sa oneskorenosti začatia konania voči nej (vznesenou v jej písomnom vyjadrení doručenom obecnému úradu 3. októbra 2016, pozn.) vôbec nezaoberalo a nevyjadriilo sa k nej ani v podaní adresovanom ústavnému súdu po prijatí návrhu navrhovateľky na ďalšie konanie. Obecné zastupiteľstvo v napadnutom rozhodnutí generálne odmietlo všetky námietky navrhovateľky (výlučne) s tým, že „tieto námietky považovalo za nedôvodné“. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou, má v štruktúre ústavných noriem charakter generálneho princípu výkladu a uplatňovania práva, pričom z jeho textu vyplýva, že sa vzťahuje aj na výklad a uplatňovanie ústavných zákonov. Preto aj príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu treba vykladať a uplatňovať tak, aby ich výklad a aplikácia boli v súlade s ústavou, t. j. aj v súlade s obsahom a kvalitou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, do obsahu ktorého patrí aj právo dotknutej osoby na náležité odôvodnenie rozhodnutia týkajúceho sa jej veci (m. m. II. ÚS 597/2015). Ústavný súd preto v okolnostiach posudzovanej veci považuje za dôvodnú aj v tejto súvislosti vznesenú výhradu navrhovateľky, že napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva v tejto časti nie je náležite odôvodnené.</p> <p>Opodstatnenosť námietky navrhovateľky o oneskorení začatí konania podľa čl. 9 ústavného zákona proti nej, ako aj jej námietky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva zakladá dostatočné dôvody na jeho zrušenie. Ústavný súd sa preto posudzovaním odôvodnenosti ďalších námietok navrhovateľky nezaoberal a na základe dosiaľ uvedeného rozhodol o návrhu navrhovateľky tak, že <u>napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde zrušil a navrhovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 86/07, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 156/03, IV. ÚS 26/06, II. ÚS 597/2015
súvisiace právne predpisy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	verejný záujem, spoločenský záujem verejný činiteľ lehota-zmeškanie lehoty obec-obecné zastupiteľstvo obec-starosta

spisová značka	II. ÚS 138/2017
populárny názov	"Prekvapivé" rozhodnutie odvolacieho súdu a zásada dvojinštančnosti súdneho konania
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	O prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných zásadne odlišných právnych záveroch ako súd prvého stupňa, pričom zároveň odvolací súd účastníkovi konania neumožní vyjadriť sa k jeho iným (odlišným) právnym záverom, teda účastník konania nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili ako významné.
skutkový stav a základné	Sťažovateľ bol účastníkom exekučného konania vedeného okresným súdom pod

fakty	<p>sp. zn. 2 Er 783/2008 v postavení oprávneného, ktorý sa proti povinným v 1. a 2. rade domáhal zaplataenia sumy 66 387,84 € s príslušenstvom z titulu nezaplataenej pôžičky. Okresný súd napadnutým uznesením exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom o vymoženie sumy 66 387,84 € s príslušenstvom proti povinným v 1. a 2. rade vyhlásil za neprípustnú a zastavil a zároveň zamietol návrh na odklad exekúcie. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol.</p>
z odôvodnenia	<p>Prvou námietkou sťažovateľ argumentuje, že krajský súd napadnuté uznesenie založil na inom právnom názore ako okresný súd, a to bez toho, aby ho vyzval na vyjadrenie sa k použitiu právnej normy, ktorá dosiaľ nebola aplikovaná a ktorá bola pre rozhodnutie krajského súdu rozhodujúca. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že realizácia jeho procesných práv, a to konkrétne práva vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam a práva navrhnúť dôkazy na ich vyvrátenie, bola zo strany krajského súdu znemožnená.</p> <p>Vzťah Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku ako <i>lex generalis a lex specialis</i> vyplýval z textu § 251 ods. 4 OSP platného a účinného v čase rozhodovania krajského súdu, v zmysle ktorého sa na exekučné konanie podľa osobitného predpisu, ktorým je Exekučný poriadok, použijú ustanovenia predchádzajúcich častí Občianskeho súdneho poriadku, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak.</p> <p>Práve vzťah už citovaných kódexov sa v rámci odvolacieho konania v exekučnej veci pretavil do nevyhnutnosti prihliadať na právnu úpravu vyplývajúcu z § 213 ods. 2 OSP.</p> <p>V zmysle § 213 ods. 2 OSP platného a účinného v čase rozhodovania krajského súdu ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.</p> <p>V dikcii citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku [v súčasnosti je jeho obsah premietnutý do § 382 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pozn.] je teda predpísaný postup odvolacieho súdu v prípade, ak sa domnieva, že nárok, ktorý je predmetom konania, treba posúdiť podľa iného ustanovenia právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvého stupňa.</p> <p>Citovaným ustanovením § 213 ods. 2 OSP sa malo v praxi zabrániť vydávaniu prekvapivých rozhodnutí, keďže Občiansky súdny poriadok bol postavený na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu, ktorým by predchádzal predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zmyslom citovanej právnej úpravy bolo a stále aj je predchádzanie „prekvapeniu“ účastníkov konania v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce.</p> <p>Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre definoval tzv. prekvapivé rozhodnutie, o ktoré ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných zásadne odlišných právnych záveroch ako súd prvého stupňa, pričom zároveň odvolací súd účastníkovi konania neumožní vyjadriť sa k jeho iným (odlišným) právnym záverom, teda účastník konania nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili ako významné (m. m. II. ÚS 407/2016).</p> <p>So zreteľom na výsledky konania pred prvostupňovým súdom a s prihliadnutím na obsah odvolania sťažovateľa smerujúceho proti uzneseniu okresného súdu z 12. júna 2013 bolo legitímne očakávanie sťažovateľa, že v odvolacom konaní budú prerokovávané len tie otázky, ktoré viedli okresný súd k vyhovneniu návrhu na zastavenie exekúcie súdom prvého stupňa (nepripustnosť exekúcie na základe exekučného titulu v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty pre neurčitosť a v časti istiny pre splnenie dlhu, pozn.), teda bez posudzovania otázok vykonateľnosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu v časti týkajúcej sa istiny.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že ak krajský súd ako odvolací súd</p>

	<p>založil svoje rozhodnutie „nečakane“ na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa (posúdenie notárskej zápisnice z 10. decembra 2004 v časti istiny ako nevykonateľného exekučného titulu, pozn.), tak sťažovateľovi odňal právo namietat' správnosť (novo zaujatého) právneho názoru súdu vyššieho stupňa.</p> <p>Krajský súd vyvodil svoj (iný) právny záver o (ne)vykonateľnosti notárskej zápisnice v časti týkajúcej sa istiny zo skutočností, ktoré okresný súd neposudzoval, resp. nevyhodnotil v neprospech sťažovateľa. Z uvedených dôvodov sťažovateľ nemal v odvolacom konaní dôvod namietat' a zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa o nevykonateľnosti notárskej zápisnice z 10. decembra 2004 v časti týkajúcej sa istiny, tak ako ju vyhodnotil odvolací súd [v súlade s § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví, ak vyhlásil exekúciu za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať].</p> <p>Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo účastníka konania vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam a právo navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie. Realizácia týchto práv sťažovateľom však bola postupom krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 12. júna 2013 znemožnená.</p> <p>Odvolací súd síce môže zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa, no zároveň, ak bol toho názoru, že je potrebné vec posúdiť inak (a exekúciu v časti týkajúcej sa istiny zastaviť z iného právneho dôvodu na podklade záveru o nevykonateľnosti exekučného titulu v tejto časti), a teda podľa ustanovení právneho predpisu [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku], ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, bol povinný vyzvať sťažovateľa, aby sa k možnému odlišnému právnemu posúdeniu veci vyjadril (§ 213 ods. 2 OSP). Tým, že odvolací súd takto nepostupoval, jeho rozhodnutie možno označiť za „prekvapivé“ a nerešpektujúce zásadu dvojinstančnosti súdneho konania.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 27 CoE 23/2014 z 19. novembra 2014 porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 27 CoE 23/2014 z 19. novembra 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>ÚS SR: II. ÚS 407/2016</p> <p>NS SR: 5 Cdo 322/2009 z 27. októbra 2010</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>rozhodnutie</p> <p>rozhodnutie-odôvodnenie</p> <p>exekúcia-exekučné konanie</p>

spisová značka	II. ÚS 222/2017
populárny názov	Lehota na doplnenie elektronického podania
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	06.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Zmyslom procesnej lehoty pri podávaní opravných prostriedkov je istota dostupnosti vzdialenejšieho súdu, preto hmotnoprávne posudzovanie doručenia doplnenia elektronického podania (opravného prostriedku) na súd do troch dní by bolo v rozpore s týmto zmyslom procesnej lehoty.</p> <p>Zákon, Občiansky súdny poriadok, požaduje, aby v odvolacom konaní bolo doplnenie elektronického podania posúdené senátom a rozhodnuté o ňom uznesením. Ak by odvolateľ podal odvolanie tradične – printovo a oneskorene,</p>

	<p>bolo by odmietnuté senátnym uznesením. Nie je zákonný dôvod, aby to bolo inak pri doplnení elektronicky podaného odvolania.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 14. mája 2014 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 2153/2014-1.10 (42/2012 - rozkl.) z 10. marca 2014, ktorým bolo podľa § 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOPK“) zastavené konanie o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) ZOPK – usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 94/2014-96 z 28. mája 2015 žalobu sťažovateľa zamietol a náhradu trov konania mu nepriznal.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 30. júla 2015 odvolanie faxovým podaním a 31. júla 2015 podaním na poštovú prepravu. Dňa 9. októbra 2015 bol právnej zástupkyňi sťažovateľa doručený list krajského súdu č. k. 1 S 94/2014-129 z 5. októbra 2015, ktorým jej zaslal na vedomie list najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžo 275/2015 z 28. septembra 2015, ktorým najvyšší súd vrátil spis krajskému súdu bez rozhodnutia o odvolaní.</p>
z odôvodnenia	<p>V prerokúvanej veci sťažovateľ napáda postup najvyššieho súdu, ktorého dôsledkom bolo, že tento sa nezaoberal jeho odvolaním proti prvostupňovému rozsudku a nevydal o ňom žiadne rozhodnutie predpokladané § 218 až § 221 OSP. Podstatou veci je preskúmanie, či (i) neprerokovanie odvolania proti prvostupňovému rozsudku správneho súdu, pretože faxom podané odvolanie bolo doplnené v trojdňovej lehote počítanej podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne, a nie „hmotnoprávne“, je porušením práva na prístup k súdu. (ii) Rovnako je nutné preskúmať, či neformálna procesná forma – list, ktorou najvyšší súd len voči krajskému súdu, a nie účastníkovi konania vyjadril, že nemôže odvolanie prerokovať, je súladná s právom na súdnu ochranu.</p> <p>Bývalý Občiansky súdny poriadok umožňoval okrem konzervatívneho doručenia podaní voči súdu poštou a osobným doručením aj doručenie „nemateriálnym“ spôsobom, ktoré, prirodzene, vyžadovalo doplnenie fyzického originálu. Vec je sporná právne v tom, že sťažovateľ tvrdí, že lehota na doplnenie podania je tzv. procesnoprávna, a najvyšší súd vo svojom vyjadrení tvrdí, že ide o lehotu hmotnoprávnu.</p> <p>Ako to ustanovoval v § 42 ods. 1 OSP, podanie možno urobiť elektronickými prostriedkami. Podanie obsahujúce <i>návrh vo veci samej</i>, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne najneskôr do troch dní; na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada. V predmetnej veci išlo o elektronické (faxové) podanie odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho súdu. Podanie odvolania je rozumne judikatúrou považované za podanie obsahujúce <i>návrh vo veci samej</i>, a preto ak je elektronické, je nutné doplniť do troch dní pod sankciou neprihliadania.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že ustanovenie § 57 ods. 3 OSP (Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.) je všeobecným právnym základom počítania lehôt pre celý Občiansky súdny poriadok. Podľa ústavného súdu sa tak (i) tradičné podanie, ale aj (ii) čiastkové doplnenie elektronického podania nachádzajú na platforme Občianskeho súdneho poriadku, a preto už doplnenie podania je potrebné počítať prostredníctvom § 57 ods. 3 OSP. Zo súčtu noriem podľa § 42 ods. 1 a § 57 ods. 3 OSP platí, že lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo písomné doplnenie podania obsahujúce <i>návrh vo veci samej</i> odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.</p> <p>Uvedenú pozíciu by bolo možné podporiť aj účelom normy. Ak je zmyslom procesnej lehoty istota dostupnosti vzdialenejšieho súdu, tak nutnosť doručenia doplnenia podania na súd do troch dní by bolo v napätí so zmyslom procesnej lehoty. Na druhej strane by cenou za možnosť elektronického „zачytenia lehoty“ mohla byť nutnosť včasného fyzického doručenia. Z tohto dôvodu ostáva hlavným argumentom text zákona.</p> <p>Veľmi presvedčivým podporným argumentom v prospech tzv. procesnej lehoty je však stálosť judikatúry. Judikatúra v tomto smere sa mohla rozvinúť až po roku 1995, keď bola do Občianskeho súdneho poriadku zavedená možnosť podania telefaxom. Dôležité je ešte predoslať, že z hľadiska kritérií na doručenie</p>

podaní nie je rozdiel medzi civilným a správnym súdnictvom, ktoré vyrastajú zo spoločného Občianskeho súdneho poriadku, a preto rozhodnutia civilného kolégia najvyššieho súdu sú aplikovateľné aj pre správne súdnictvo. Najvyšší súd dvakrát v procesnej forme právnej vety uverejnenej v Zbierke stanovísk ustálil, že lehota na doplnenie podania je lehotou procesnou. V právnej vete uviedol: „Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného telefaxom (§ 42 ods. 1 O.s.p.) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 O.s.p.“ (R 18/2008; rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 219/2007 z 26. februára 2008). Šesť rokov na to svoj právny názor zopakoval v judikáte R 143/2014: „Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 O.s.p.) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 O.s.p.“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 360/2013 z 27. februára 2014). Ústavný súd okrem toho našiel ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu s rovnakým právnym názorom – 5 Cdo 253/2012, 2 Cdo 360/2013, 1 Cdo 183/2013. Nepriamo potvrdil túto judikatúru aj ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 305/2011, v ktorom bolo zrušené uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí odvolania, pretože faxové podanie nebolo posudzované podľa času skutočného doručenia súdu, ale podľa zapísania do registra. V širšom kontexte ústavný súd citoval judikát R 18/2008. Je potrebné poznamenať, že nález sp. zn. III. ÚS 305/2011 smeroval práve proti rozhodnutiu správneho kolégia najvyššieho súdu. Naopak, ústavný súd dohľadal len jedinú rozhodnutie (nie zásah listom, ktoré sa nezverejňujú, pozn.) najvyššieho súdu, ktoré by považovalo lehotu na doplnenie za hmotnoprávnu, a to uznesenie sp. zn. 2 Sžo 208/2008 z 18. marca 2009. Z prehľadu rozhodovacej činnosti vyplýva, že judikatúra v takej zásadnej otázke je konštantná. Zmena takto fixovanej judikatúry, a to v spojení so spornou procesnou formou listu je svojvoľná a nesie v sebe prvky „retroaktivity“ (porov. uznesenie II. ÚS 65/2010; KÜHN, Z., BOBEK, M., POLČÁK, R. a kol. Judikatura a právní argumentace. Praha: Auditorium, 2006, s. 22, s. 29. ISBN 80-903786-0-9, s. 152 a nasl.) a navyše tu nejde o riadnu zmenu judikatúry, ale o ad hoc netransparentné odklon. Možno dodať, že zmena judikatúry spravídla reflektuje nejaké zmeny spoločenské alebo vývoj právneho myslenia. Počítanie lehoty v predmetnej veci je však „technickou“ (avšak v praktickom živote mimoriadne dôležitou) otázkou v podstate nepodliehajúcou vývoju. Zvlášť by sa takto nemala meniť judikatúra v neprospech účastníka, a to vo vertikálnom odvetví správneho súdnictva. A ak áno, tak riadnym procesným postupom [§ 20 ods. 1 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: *Plénum najvyššieho súdu prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v otázkach týkajúcich sa viacerých kolégií alebo v otázkach sporných medzi kolégiami*], alebo ešte lepšie vôľou zákonodarcu než spontánnou nepremyslenou a neformalizovanou zmenou. Prakticky rovnakú právnu situáciu, aká nastala v prerokovanej veci, riešil ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 106/2016 z 18. mája 2016, kde potvrdil procesnoprávny charakter lehoty na doplnenie podania. Ústavný súd konštatuje, že nezákonnou interpretáciou § 57 ods. 3 v spojení s § 42 ods. 1 OSP došlo k porušeniu princípu legality zásahu, a tak k porušeniu základného práva sťažovateľa na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Takmer rovnakou záťažou, akou je výklad povahy lehoty na doplnenie elektronického podania, je forma, akou najvyšší súd vyjadril svoj procesný úkon *neprihliadania* a odmietnutia. Za adresáta tohto úkonu nepovažoval sťažovateľa, ale len krajský súd. Sťažovateľ (ako odvolateľ) sa o „odmietnutí“ odvolania dozvedel z listu, ktorý mu zaslal krajský súd.

Ústavný súd uzatvára, že neakceptovanie doplnenia podania odoslaného poštou v trojdňovej lehote a nerozhodnutie o odvolaní senátnym rozhodnutím bolo porušením ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré zároveň znamenajú porušenie ústavného práva na prístup k (správnemu) súdu a práva na spravodlivé súdne konanie. Preto rozhodol tak, že:

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho

	<u>súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 10 Sžo 275/2015 porušené boli. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikázal, aby prerokoval a rozhodol o odvolaní sťažovateľa z 30. júla 2015 proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 94/2014-96 z 28. mája 2015. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 305/2011, II. ÚS 65/2010, I. ÚS 106/2016 NS SR: 2 Cdo 360/2013 z 27. februára 2014, 2 Cdo 219/2007 z 26. februára 2008
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	lehota-hmotnoprávna odvolanie lehota-procesnoprávna

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 389/2017
populárny názov	Krátenie starobného dôchodku v súbehu s výsluhovým dôchodkom
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	22.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) prichádza do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení v plnej, tzv. teoretickej výške popri výsluhovom dôchodku, by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb, poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu, len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.
skutkový stav a základné fakty	Rozsudkom krajského súdu č. k. 24 Sd 234/2014-72 z 29. januára 2015 bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne (ďalej len „žalovaná“) č. 551 213 6487 0 zo 4. júna 2014 o priznaní starobného dôchodku sťažovateľovi v sume 110,70 € mesačne od 13. decembra 2010. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 108/2015 z 28. februára 2017 bol rozsudok krajského súdu potvrdený.
z odôvodnenia	Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 108/2015 z 28. februára 2017 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 24 Sd 234/2014-72 z 29. januára 2015. Podľa konštatovaní najvyššieho súdu sťažovateľ už pred prijatím zákona o sociálnom zabezpečení policajtov splnil podmienku získania najmenej 20 rokov služby, jeho služobný pomer trval celkom 33 rokov a 116 dní, pričom rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky mu bol od 18. augusta 2010 priznaný výsluhový dôchodok v sume 1 631,81 € mesačne. Sťažovateľ, ktorý sa narodil 13. decembra 1955, dovŕšil dôchodkový vek 13. decembra 2010. O priznanie starobného dôchodku spätne od 13. decembra 2010 požiadal podaním doručeným žalovanej 14. júna 2013. Preskúmaným rozhodnutím žalovanej zo 4. júna 2014 bol sťažovateľovi od 13. decembra 2010 priznaný starobný dôchodok v sume 110,70 € mesačne, pričom boli upravené aj zvýšenia tohto dôchodku od 1. januára 2011, od 1. januára 2012, od 1. januára 2013 a od 1. januára 2014. Žalovaná postupovala pritom tak, že najskôr vypočítala tzv. teoretickú výšku dôchodku v sume 707,20 € mesačne na základe zhodnotenia nielen doby poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia od 1. septembra 1971 do 31. marca 1977, ale aj doby hodnotenej ako doba služby

policajta na účely výsluhového dôchodku od 1. apríla 1977 do 17. augusta 2010, spolu v rozsahu 38,9042 roka. Teoretickú sumu starobného dôchodku krátila s poukazom na čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 o sumu 599,87353171 € rovnajúcu sa koeficientu 0,84823746 určeného ako podiel 33 skončených rokov služby a 38,9042 roka súčtu dôb služobného pomeru a tzv. obdobia dôchodkového poistenia „v civile“. Na tom základe určila sumu starobného dôchodku 107,40 € mesačne, ktorú zvýšila o 3,30 € na 110,70 € mesačne od 13. decembra 2010.

Medzi účastníkmi konania je spor o povahu výsluhového dôchodku a o oprávnenie žalovanej krátiť starobný dôchodok z dôvodu jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom a spôsob krátenia.

Zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (resp. zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne, alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Súčasne zámerom zákonodarcu bolo zákonom o sociálnom zabezpečení policajtov zaistiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia, ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z toho vyplýva záver, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký, ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý by mal všetky doby poistenia (zamestnania) hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Z právnych úvah týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia osobitných skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania).

Kým zákon o sociálnom poistení upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi riadne zohľadnené pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo nepriaznivým zdravotným stavom, osobitné právne úpravy používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok sociálneho zabezpečenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia (zákon o sociálnom zabezpečení policajtov) neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu poistenia v celom rozsahu, teda aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca bez zohľadnenia kategórie funkcií a dôb poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti potom vychádza záver, podľa ktorého poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa pre nárok na tieto dávky započítavajú doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

Zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., neupravil zákonom postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon o sociálnom poistení priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na

	<p>výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s ústavou, vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by žalovaná pre nárok na starobný dôchodok v zmysle už uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre účely nároku a výšky starobného dôchodku započítať sťažovateľovi dobu služby v Policajnom zbore.</p> <p>Súčasne je potrebné konštatovať, že ak napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu týkajúcej sa nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku, potom pri absencii takejto úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.</p> <p>Ak teda pri posudzovaní nárokov poberateľov výsluhových dôchodkov podľa zákona o sociálnom zabezpečení policajtov na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení žalovaná aplikovala čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128, bolo úlohou súdu preskúmať len to, či toto krátenie je možné považovať za súladné s ústavou a dohovorom č. 128.</p> <p>Výsluhový dôchodok priznaný podľa § 38 a § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov je dávkou, ktorá patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení (zákon o sociálnom poistení). Vzhľadom na túto skutočnosť výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle čl. 33 ods. 1 dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku). Takou dávkou je aj starobný dôchodok, na ktorý vznikne nárok podľa zákona o sociálnom poistení.</p> <p>Pokiaľ teda žalovaná (pri absencii osobitnej zákonnej úpravy), vychádzajúc z judikatúry najvyššieho súdu, vykonala výpočet teoretickej sumy starobného dôchodku (707,20 €) a túto krátila o sumu 599,87353171 € rovnajúcu sa koeficientu 0,848237465 určeného ako podiel 33 skončených rokov služby a 38,9042 roka súčtu dôb služobného pomeru a tzv. obdobia dôchodkového poistenia v civile, teda o sumu nepresahujúcu sumu výsluhového dôchodku, a sťažovateľovi priznala starobný dôchodok od 13. decembra 2010 v sume 110,70 € mesačne, takýto jej postup považoval najvyšší súd za súladný s čl. 39 ústavy a čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu sú skutkové a právne závery najvyššieho súdu úplné, dostatočne jasné, ale aj presvedčivé. Nijaké známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti nevykazujú. Skutočnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, sama o sebe nezakladá porušenie označených článkov ústavy a dohovoru. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07
súvisiace právne predpisy	zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov
klúčové slová	dôchodok-výsluhový dôchodok-starobný

spisová značka	II. ÚS 418/2017
populárny názov	Zmena zákonného sudcu a zastupujúci zákonný sudca
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	29.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1
analytická právna veta	<p>Za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy zásadne treba považovať toho, kto bol určený na prerokovávanie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu. Ak však nastanú okolnosti odôvodňujúce presun takto pridelených vecí (resp. agendy) na iného sudcu pre dôvody uvedené v právnom predpise, tak aj sudcov, ktorým boli veci následne pridelené, treba takisto považovať za zákonných sudcov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.</p> <p>Zo zákonného vymedzenia zákonného sudcu okrem iného vyplýva aj to, že sa zaň považuje každý člen senátu, ktorý bol rozvrhom práce, prípadne jeho dodatkami pridelený do konkrétneho senátu.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Na základe návrhu navrhovateľa – veriteľa o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa ako dlžníka začal dňa 17. 10. 2014 Okresný súd Banská Bystrica konanie vo veci návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa ako dlžníka. Vec bola elektronickou podateľňou pridelená na konanie a rozhodnutie sudcovi JUDr. R. B. Zákonný sudca dňa 28. 10. 2014 zomrel.</p> <p>Podľa Opatrenia predsedu Okresného súdu Banská Bystrica č. Spr. 2206/2014 zo dňa 04. 11. 2014 boli právoplatne neskončené veci vedené v súdnom registri K, R, NcKR, ktoré boli v minulosti JUDr. R. B. pridelené na konanie a rozhodnutie ako zákonnému sudcovi prerozdelené náhodným výberom. Toto opatrenie nadobudlo účinnosť dňom 06. 11. 2014.</p> <p>Na základe elektronického pridelenia spisov bol spis 3 K/13/2014 pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Mgr. Z. A. dňa 06. 11. 2014 o 13:54:38 s poznámkou: Spr 2206/14 zo dňa 04. 11. 2014.</p> <p>Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 04. 11. 2015 (z obsahu sťažnosti a priloženej dokumentácie vyplýva, že správne má byť „04. 11. 2014“, pozn.) začal konkurzné konanie voči sťažovateľovi. Pod týmto uznesením zo dňa 04. 11. 2014 je podpísaná sudkyňa Mgr. Z. A.</p>
z odôvodnenia	<p>Dňa 17. októbra 2014 veriteľ doručil okresnému súdu návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok jeho dlžníka – sťažovateľky. Vec bola pridelená elektronickou podateľňou náhodným výberom sudcovi JUDr. R. B. a je vedená pod sp. zn. 3 K 13/2014. Zákonný sudca JUDr. R. B. 28. októbra 2014 zomrel. V dôsledku tejto právnej skutočnosti predseda okresného súdu opatrením sp. zn. Spr 2206/2014 zo 4. novembra 2014, ktoré nadobudlo účinnosť 6. novembra 2014, rozhodol o prerozdelení právoplatne neskončených vecí vedených v súdnom registri K, R, NcKR po uvedenom sudcovi náhodným výberom. Na základe náhodného výberu bola sporná vec pridelená sudkyňi Mgr. Z. A.</p> <p>V právnej veci veriteľa o vyhlásenie konkurzu okresný súd uznesením sp. zn. 3 K 13/2014 zo 4. novembra 2014 začal konkurzné konanie voči dlžníkovi (sťažovateľke). Označené uznesenie vydané sudkyňou Mgr. Z. A. bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 217/2014 z 12. novembra 2014 a právoplatnosť nadobudlo 13. novembra 2014 (proti uzneseniu o začatí konkurzného konania nie je odvolanie prípustné, pozn.).</p> <p>Z rozvrhu práce okresného súdu na rok 2014 ústavný súd zistil, že Mgr. Z. A. bola zastupujúcim sudcom predsedu senátu JUDr. R. B.</p> <p>Uznesením sp. zn. 3 K 13/2014 zo 7. apríla 2015 okresný súd vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľky a ustanovil správcu konkurznej podstaty. Konkurz na majetok úpadcu – sťažovateľky bol vyhlásený 17. apríla 2015 [uznesenie okresného súdu sp. zn. 3 K 13/2014 zo 7. apríla 2015 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 72/2015 zo 16. apríla 2015 (§ 199 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)]. Toto rozhodnutie vydala sudkyňa Mgr. Z. A., ktorá sa 6. novembra 2014 v dôsledku prerozdelenia vecí po zomrelom sudcovi náhodným výberom stala zákonnou sudkyňou a ďalej konala vo veci.</p> <p>O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 K 13/2014 zo 7. apríla 2015 o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu rozhodol krajský súd ako odvolací súd tak, že prvostupňové rozhodnutie o vyhlásení konkurzu potvrdil.</p> <p>Zákon o súdoch nevyklučuje prípady vykonania zmien v rozvrhu práce vydanom</p>

	<p>na príslušný kalendárny rok, avšak súčasne ustanovuje právny rámec tohto postupu. V okolnostiach prípadu je podstatné posúdenie dôvodu, z akého bol vydaný rozvrh práce okresného súdu na rok 2014 zmenený označeným opatrením predsedu okresného súdu po pridelení vecí na jej prerokovanie a rozhodnutie.</p> <p>Súčasťou základného práva na zákonného sudcu je i zásada prideľovania súdnej agendy a určenia členov senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Medzi požiadavky kladené na rozvrh práce podľa čl. 48 ods. 1 ústavy patrí tiež predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu, resp. senátu, vrátane zastupovania vo vzťahu k účastníkom konania.</p> <p>Zo zákonného vymedzenia zákonného sudcu okrem iného vyplýva aj to, že sa zaň považuje každý člen senátu, ktorý bol rozvrhom práce, prípadne jeho dodatkami pridelený do konkrétneho senátu.</p> <p>Po oboznámení sa s príslušnými ustanoveniami rozvrhu práce okresného súdu (v relevantnom znení) a opatrením predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 2206/2014 zo 4. novembra 2014 ústavný súd konštatuje, že z tohto opatrenia je zrejмый dôvod vykonania uvedenej zmeny v rozvrhu práce vyplývajúci z § 50 ods. 2 písm. c), d) a e) zákona o súdoch, ktorým došlo k nahradeniu zákonného sudcu iným sudcom okresného súdu. K zmene zákonného sudcu došlo na základe právnej úpravy regulujúcej organizáciu práce súdu. Takýto postup je zákonný, a teda aj súladný s ústavou. Podľa názoru ústavného súdu zmena v personálnom obsadení sudcu okresného súdu prerokovávajúceho sťažovateľkinu vec zodpovedá opísaným zákonným pravidlám a záruke základného práva na zákonného sudcu.</p> <p>V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v sťažnosti namieta, že uznesenie o začatí konkurzného konania sp. zn. 3 K 13/2014 zo 4. novembra 2014 vydal nezákonný sudca. V sťažnosti však žiada zrušiť uznesenie krajského súdu sp. zn. 41 CoKR 25/2015 z 13. júla 2015, ktorým odvolací súd nerozhodoval o odvolaní proti uzneseniu o začatí konkurzného konania sp. zn. 3 K 13/2014 zo 4. novembra 2014, ale rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu konkurzného súdu sp. zn. 3 K 13/2014 zo 7. apríla 2015, ktorým konkurzný súd rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľky. Toto rozhodnutie vydala sudkyňa Mgr. Z. A. po prerozdelení vecí náhodným výberom ako zákonná sudkyňa. Je však nesporné, že uznesenie okresného súdu o začatí konkurzného konania zo 4. novembra 2014 sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom (vychádzajúc z petitu sťažnosti) nenamieta.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 87/01, II. ÚS 118/02, III. ÚS 90/02, III. ÚS 295/08, III. ÚS 277/2010
súvisiace právne predpisy	zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie petit sudca-zákonný

spisová značka	II. ÚS 432/2017
populárny názov	Prerušenie exekučného konania
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	29.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Osobitným zákonom v zmysle § 36 ods. 5 Exekučného poriadku je možné pri

	<p>teleologickom výklade bez pochyb rozumieť aj osobitnú úpravu prerušenia súdneho konania podľa čl. 144 ods. 2 ústavy, ktorý upravuje prerušenie konania (akéhokoľvek súdneho konania, t. j. aj exekučného) v prípade, ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke v súčasnosti prebieha pred okresným súdom pod sp. zn. 39 Er 3637/2014 exekučné konanie o vymoženie sumy 9 432 457,56 eur s prísl. vedené v prospech oprávneného a to na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 29 Cb 68/2003-1208 zo 7. novembra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob 105/2013-1732 z 30. júna 2014.</p> <p>Sťažovateľka podala v rámci napadnutého exekučného konania návrh na povolenie odkladu exekúcie z 22. decembra 2015 a návrh na zastavenie exekúcie z 31. decembra 2015. Tieto návrhy odôvodnila tým, že 29. decembra 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 439/2015 Z. z. (ďalej len „novela zákona“), ktorým sa doplnil zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“) o ustanovenia § 28a a § 38ab, podľa ktorých niektoré zložky majetku sťažovateľky nepodliehajú exekúcii. Keďže exekúcia vykonávaná súdnym exekútorom v rámci exekučného konania postihuje majetok sťažovateľky, ktorý podľa jej mienky nepodlieha exekúcii, sťažovateľka sa dožadovala, aby okresný súd podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku exekúciu zastavil (návrh na zastavenie exekúcie z 31. decembra 2015) a tiež, aby povolil odklad exekúcie podľa ustanovenia § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (návrh na povolenie odkladu exekúcie z 22. decembra 2015).</p> <p>Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol, že prerušuje exekučné konanie do rozhodnutia ústavného súdu o návrhu okresného súdu na začatie konania o súlade ustanovenia § 28a a 38ab zákona o tepelnej energetike s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 46 ods. 1 ústavy, ako aj s čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Okresný súd opravným uznesením č. k. 39 Er 3637/2014-686 z 22. apríla 2016 (ďalej len „opravné uznesenie“), ktoré vydal vyšší súdny úradník, opravil zjavne nesprávne poučenie na napadnutom uznesení takto: „<i>Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia...</i>“</p>
z odôvodnenia	<p>Exekučné konanie je možné prerušiť, ak osobitný zákon (t. j. iný ako Občiansky súdny poriadok a Exekučný poriadok) upravuje prerušenie exekučného konania. Takýmto osobitným zákonom je podľa odkazu a príslušnej poznámky pod čiarou k nemu uvedeného v § 36 ods. 5 Exekučného poriadku napr. zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov alebo zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. Poznámky pod čiarou k príslušným odkazom v rámci právneho predpisu však nie sú súčasťou právneho predpisu, ale majú informatívnu hodnotu (pozri bod 47 prílohy č. 2 k Legislatívnym pravidlám tvorby zákonov vyhláseným pod č. 19/1997 Z. z.), preto osobitným zákonom možno rozumieť aj iné (ďalšie, nad rámec výslovne uvedených dvoch zákonov) zákony upravujúce prerušenie exekučného konania.</p> <p>Avšak aj keby Exekučný poriadok neobsahoval v § 36 ods. 5 výnimku zo zákazu prerušenia exekučného konania spočívajúcu v odkaze na osobitný zákon, resp. aj ak by sme pri gramatickom a doslovnom výklade slovného spojenia „osobitný zákon“ upraveného v § 36 ods. 5 Exekučného poriadku dospeli k záveru, že táto právna norma vyžaduje osobitnú zákonnú (forma zákona), nie ústavnú (forma ústavného zákona) úpravu pre možnosť prerušenia exekučného konania, tak konajúci súd v prípade, ak by dospel k záveru, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, by bol oprávnený takéto exekučné konanie prerušiť priamou aplikáciou čl. 144 ods. 2 ústavy, ktorý je priamo aplikovateľný (neodkazuje na potrebu bližšej úpravy zákonom) a má prednosť pred zákonnou úpravou (<i>lex superior derogat legi inferiori</i>).</p> <p>Z napadnutého uznesenia okresného súdu nepochybne vyplýva, že okresný súd</p>

	<p>prerušil konanie podľa čl. 144 ods. 2 ústavy, keďže sa domnieval, že aplikovaný právny predpis (aplikovateľné právne normy) nie je v súlade s referenčnými ústavnými normami, a obrátil sa s návrhom na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy na ústavný súd. Takémuto postupu okresného súdu a napadnutému uzneseniu tak nie je možné z ústavného hľadiska nič vytknúť. Áno, odkaz okresného súdu v závere napadnutého uznesenia na § 109 ods. 1 písm. b) OSP je zbytočný až mäťúci, ale z obsahu napadnutého uznesenia jasne a nepochybne vyplýva, že okresný súd exekučné konanie prerušil práve podľa čl. 144 ods. 2 ústavy, keďže došiel k záveru, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prerokovanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu. Okresný súd postupoval v súlade s ústavou a napadnuté uznesenie preto nezakladá porušenie práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Čo sa týka námietky sťažovateľky, že prerušením konania dochádza k zbytočným prieťahom v konaní pred okresným súdom, ústavný súd uvádza, že čl. 48 ods. 2 ústavy upravuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V každom súdnom konaní dochádza hneď od začatia konania sprvu k opodstatneným „prieťahom“, resp. vhodnejšie je hovoriť o plynutí času/lehoty. Opakom zbytočných prieťahov je potom rozhodovanie v primeranej lehote – možno odkázať na znenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý pojednáva o práve na prejednanie veci v primeranej lehote. Rozhodovanie v primeranej lehote znamená, že čas rozhodovania prirodzene plynie a nemožno považovať za neprimerané (resp. za zbytočné prieťahy – slovami ústavy) také úkony súdu, ktoré sú potrebné na spravodlivé rozhodnutie veci (pojednávania, vykonanie dôkazov a pod.) alebo s ktorými právny predpis vyslovene počíta ako s povinnými úkonmi súdu počas konania (doručovanie žaloby protistrane a pod.). Článok 48 ods. 2 ústavy je preto potrebné vykladať aj v súvislosti s ostatnými článkami ústavy, pričom čl. 144 ods. 2 ústavy predpokladá prerušenie konania v prípade, ak súd dospeje k záveru o nesúlade aplikovanej právnej normy s právnym predpisom vyššej právnej sily. Teda samotná ústava počíta s takým „prieťahom“ v konaní spočívajúcim v prerušení konania na účely vyriešenia otázky súladu právneho predpisu v konaní pred ústavným súdom. Nemožno potom takýto „prieťah“ (resp. realizáciu takeého úkonu súdu) považovať za zbytočný, ale za ústavou predpokladaný (dokonca nevyhnutný) a neporušujúci právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>exekúcia-exekučné konanie</p> <p>prieťahy v konaní-pri prerušení konania</p> <p>konanie-prerušenie</p> <p>súlad-súlad právnych predpisov</p>

spisová značka	II. ÚS 493/2017
populárny názov	Mimoriadna správa verejnej ochrankyne práv
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	03.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 2 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 3</p>

analytická právna veta	<p>Postup verejnej ochrankyne práv by potenciálne bolo možné označiť za protiústavný v zásade len vtedy, ak by sa uplatňoval spôsobom, metódami a právnymi formami, ktoré sú ústavou a zákonom zverené do výhradnej právomoci iných orgánov verejnej moci, a predovšetkým vtedy, ak by zjavne prekročil ústavou vymedzené právomoci.</p> <p>Prerokovanie správy verejnej ochrankyne práv v národnej rade nepredstavuje pre sťažovateľku bezprostredný a priamy zásah do jej právnej pozície tak, aby bolo možné uvažovať, že je obeťou zásahu do svojich subjektívnych práv iba prednesením správy.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Verejná ochrankyňa práv vypracovala dokument: Mimoriadna správa verejného ochrancu práv o skutočnostiach nasvedčujúcich závažnému porušovaniu základných práv a slobôd detí postupom orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Dňa 09. 02. 2017 verejná ochrankyňa práv túto správu predniesla v Národnej rade Slovenskej republiky.</p>
z odôvodnenia	<p>Sťažovateľka sa cíti byť v predmetnej veci obeťou zásahu verejnej ochrankyne práv z dôvodu, že bola negatívne zmienená v správe verejnej ochrankyne práv a v diskusii o citlivej spoločenskej téme. Daná situácia je však podľa názoru ústavného súdu stále vzdialená od bodu, kde by sa mohlo začať uvažovať, že vznikol mocenský tlak na sťažovateľku, na základe ktorého by sa mohla cítiť ohrozená ako nositeľka základných práv. Sťažnosť skôr odráža jej emočné znepokojenie, ktoré je nateraz príliš vzdialené vecnej a právnej možnosti obhajovať sa.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že prerokovanie správy verejnej ochrankyne práv neznamená pre sťažovateľku bezprostredný a priamy zásah do jej právnej pozície tak, aby bolo možné uvažovať, že je obeťou zásahu do svojich subjektívnych práv iba prednesením správy.</p> <p>Sťažovateľkina ústavnoprávna pozícia v predmetnej veci je teda minimálna, skôr teoretická. Je potrebné uviesť, že niečo iné je byť nositeľom práv vo všeobecnosti, z ľudskej podstaty a niečo iné je byť obeťou ich porušenia v konkrétnej veci. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka je nositeľkou označených práv, ale nie je obeťou ich porušenia.</p> <p>Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na ústavné postavenie, funkcie, právomoc a pôsobnosť verejného ochrancu práv. Ústava „definuje“ verejného ochrancu práv ako nezávislý orgán Slovenskej republiky, ktorý v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom chráni základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb v konaní pred orgánmi verejnej správy a ďalšími orgánmi verejnej moci, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom. V zákonom ustanovených prípadoch sa verejný ochranca práv môže podieľať na uplatnení zodpovednosti osôb pôsobiacich v orgánoch verejnej moci, ak tieto osoby porušili základné právo alebo slobodu fyzických osôb a právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci poskytnú verejnému ochrancovi práv potrebnú súčinnosť. Vzhľadom na uvedené by postup verejného ochrancu práv potenciálne bolo možné označiť za protiústavný v zásade len vtedy, ak by sa uplatňoval spôsobom, metódami a právnymi formami, ktoré sú ústavou a zákonom zverené do výhradnej právomoci iných orgánov verejnej moci, a predovšetkým vtedy, ak by zjavne prekročil ústavou mu vymedzené právomoci. V prípade prednesenia správy verejnou ochrankyňou práv v národnej rade za ústavou a zákonom ustanovených pravidiel, porušenie ktorých ústavný súd nezistil, o takúto situáciu nešlo. Vychádzajúc z právomoci verejného ochrancu práv, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za a priori protiústavné predloženie a prednesenie správy na schôdzi národnej rady, ktorej predmetom by mali byť informácie získané pri výkone jeho právomoci.</p> <p>Ústavný súd pripúšťa, že prednesenie správy, ktorej obsah vyvolal diskusiu v národnej rade, mohlo vzbudiť u sťažovateľky nevôľu a prípadne vyvolať aj isté obavy. Podľa názoru ústavného súdu však neexistuje (priama) väzba medzi postavením sťažovateľky a ujmou, ktorú mala podľa jej tvrdenia utpieť porušením ňou identifikovaných práv verejnou ochrankyňou práv prednesením správy v národnej rade, sťažovateľka teda nie je obeťou porušenia ústavy verejnou ochrankyňou práv.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na	<p>ÚS SR: II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02</p>

relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	orgán-verejnej moci práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.